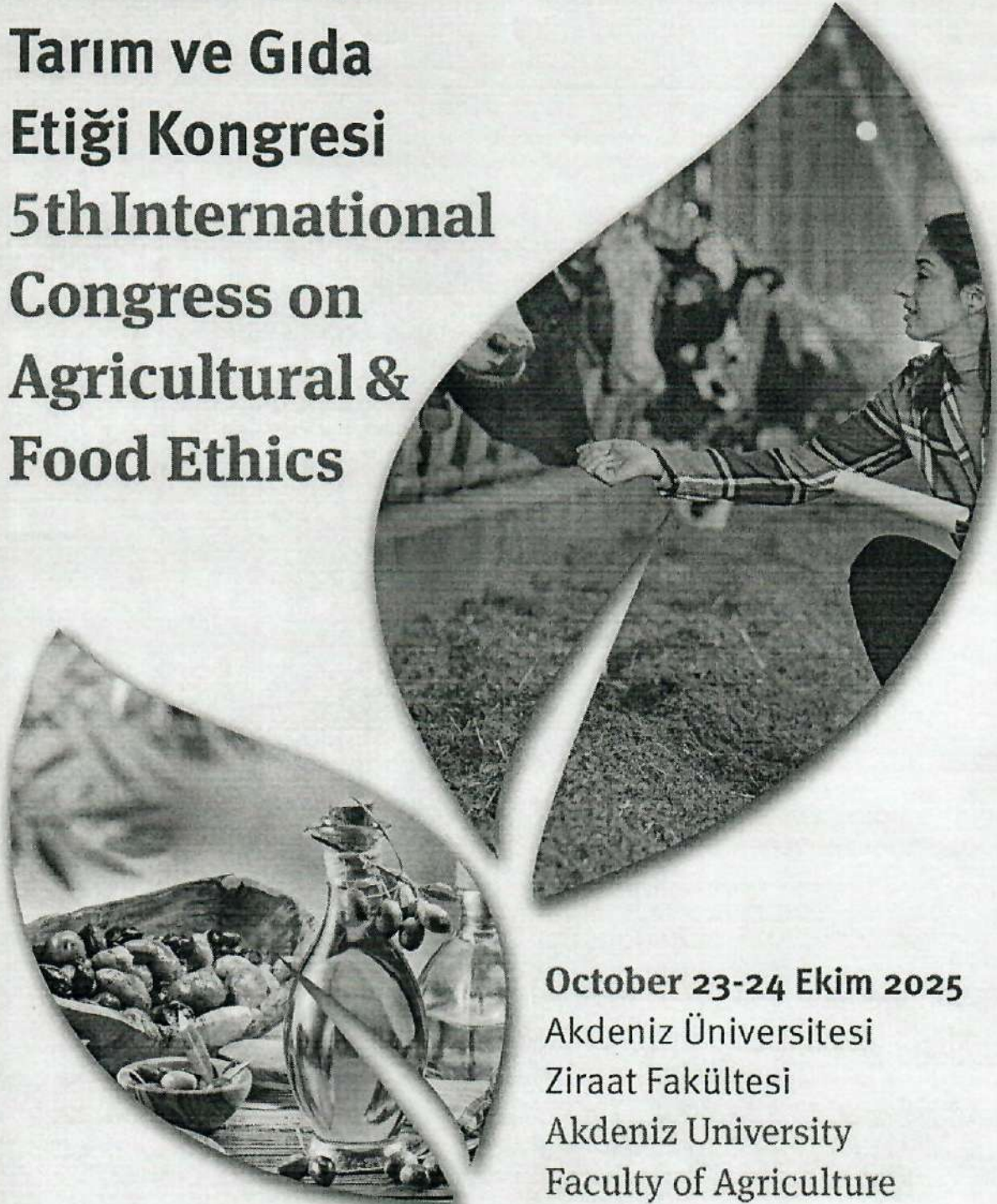

**5. Uluslararası
Tarım ve Gıda
Etİği Kongresi
5th International
Congress on
Agricultural &
Food Ethics**

October 23-24 Ekim 2025
Akdeniz Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Akdeniz University
Faculty of Agriculture

**BİLDİRİ ÖZET KİTABI
ABSTRACT BOOK**

TARGET

Tarım ve Gıda Etiği Derneği

The Agricultural and Food Ethics Association of Türkiye

**TARGET 5. ULUSLARARASI
TARIM VE GIDA ETİĞİ KONGRESİ**
ANTALYA, TÜRKİYE 23-24 Ekim 2025
(BİLDİRİ ÖZET KİTABI)

**TARGET 5. INTERNATIONAL CONGRESS
AGRICULTURAL & FOOD ETHICS**
ANTALYA, TÜRKİYE 23-24 OCTOBER 2025
(ABSTRACT BOOK)

ANTALYA TİCARET
VE SANAYİ ODASI

5. ULUSLARARASI TARIM VE GIDA ETİĞİ KONGRESİ BİLİMSEL PROGRAM

23 Ekim 2025 – Perşembe

08:00 09.00	KAYIT	
09:00 09.30	MÜZİK DİNLETİSİ VE AÇILIŞ KONUŞMALARI	
09:30 09:45	ÇAY- KAHVE ARASI	
09:45 10:45	ÇAĞRILI BİLDİRİLER Oturum Başkanı: Uygun AKSOY	
09:45 10:15	Neyyire Yasemin YALIM Türkiye Felsefe Kurumu Biyoetik Birimi Başkanı Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı Öğretim Üyesi (E) Yapay Zekâ Kullanımı İçin Etik İlkeler: Que Vadimus?	
10:15 10:45	Raimund JEHLE (Macaristan) Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi Bölgesel Program Lideri From Innovation to Inclusion: Ethical Pathways for Agrifood Systems that Leave No One Behind	
BİRİNCİ OTURUM		
Prof. Dr. Tefvik AKSOY KONFERANS SALONU BM FAO ÖZEL OTURUMU Oturum Başkanı: Ayşegül SELİŞİK		PORTAKAL AMFİ Oturum Başkanı: Rahmi TÜRK
10:45 11:05	Mustafa Necmi İLHAN Tarım Mesleklerinde İkiz Dönüşüm: Dijitalleşme ve Yeni Beceriler	10.45 11:00 Gökşen Çapar, Burçak Yüksel Türkiye’de Gıda Kayıplarının Su Ayak İzi Değerlendirmesi
11:05 11:25	Bülent Kahraman ÇOLAKOĞLU Türkiye Yüzyılı’nda Tarımsal Eğitim ve Yayın Anlayışı	11.00 11:15 Berkay ÇEVİK, Kürşat DEMİRYÜREK Nişasta Bazlı Şeker ile İlgili Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencilerinin Bilgi, Tutum ve Tüketim Davranışları
11:25 11:45	Emrah İNCE Tarımın Yeni Gübresi: Veri	11.15 11:30 Betül CAN, Kürşat DEMİRYÜREK, Ahmet Yesevi KOÇYİĞİT, Nur İlkay ABACI Ziraat Mühendisi Adayı Öğrencilerin Sürdürülebilirlik Hakkında Bilgi, Tutum ve Davranışları
11:45 12:05	İsmail TÜRKAN Bitkisel Üretimde Dijitalleşme: Ekolojik ve Çevresel Etik	11.30 11:45 Eda Nur SARIKAYA, Orhan ÖZÇATALBAŞ İyi Tarım Uygulamalarının Önemi ve Etik Değerlere Katkısı
		11.45 12:00 Aslı DALGIC, Hacer ÇELİK ATEŞ Topluluk Destekli Tarım Uygulamalarının Tarım Etiği Açısından İrdelenmesi
SORU CEVAP		
12:15 12:30	SPONSOR KONUŞMALARI	
12:30 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ-POSTER SUNUMLARI	

		11:25 11:35	Doğukan DURSUN Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi
		11:35 11:45	Sıla ZERDALİ Hacettepe Üniversitesi Gıda Mühendisliği/Hacettepe Üniversitesi Gıda Topluluğu
		11:45 11:55	Cennet DUMAN Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi
SORU CEVAP			
12:30 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ-POSTER SUNUMLARI		
YEDİNCİ OTURUM			
Prof. Dr. Tefvik AKSOY KONFERANS SALONU Oturum Başkanı: Orhan ÖZÇATALBAŞ		PORTAKAL AMFİ Oturum Başkanı: Handan AKÇAÖZ	
13:30 13:50	Yavuz TEKELİOĞLU Coğrafi İşaretler: Kavramsal Çerçeve, Avrupa Birliği ve Türkiye Uygulamaları	13:30 13:45	Elmira BORİBAY, Raushan AKNAZAROVA (Kazakistan) Kuzey Kazakistan Bölgesi'nde Ekolojik Güvenlik ve Organik Tarıma Geçiş
13:50 14:10	Biröl ULUŞAN Coğrafi İşaretler ve Yerel Ürönlere Ticari Yaklaşım	13:45 14:00	Nihan YENİLMEZ ARPA Korunan Alanlar Bağlamında Doğa Korumanın Etik Boyutları
14:10 14:30	Mehmet ZANBAK Coğrafi İşaretlerde Yönetişim	14:00 14:15	Mustafa BEKMEZCİ, Erdem AK Türkiye'de Aile Çiftçiliği ve Aile Çiftçiliğinin Güçlendirilmesinde Kooperatifler
14:30 14:50	Cem KÖSEMECİ Coğrafi İşaretlerde Denetim	14:15 14:30	Emre SİMŞEK, Zeynep İSPİR Küresel Adalet için Dayanışmada Gıda Kooperatifi Hareketlerinin Rolü
14:50 15:10	Selim ÇAÇATAY Coğrafi İşaretler ve Kırsal Kalkınma	14:30 14:45	Duygu AVCI ÖKSÜZ, Mücahit PAKSOY Tarımsal Kooperatiflerdeki Kadınların Kooperatif-Ortak İlişkileri Açısından İncelenmesi: Kahramanmaraş İli Örneği
		14:45 15:00	Burçin ÇOKUYSAL Endüstriyel Gıda Zincirlerindeki Ahlakî Kırılmanın Etik Sorun Alanları ve Ekosistemik Sorumluluk
SORU CEVAP			
15:25 15:35	ÇAY-KAHVE ARASI		
SEKİZİNCİ OTURUM			
Prof. Dr. Tefvik AKSOY KONFERANS SALONU Oturum Başkanı: Cemal TALUĞ		PORTAKAL AMFİ Oturum Başkanı: M. Kemal USLU	
15:35 15:55	Zafer YENAL İyi ve Temiz Gıdaya Erişim Hakkı ve Güncel Sorunlar	15:35 15:50	Dilek OLCAY, Serap ULUSAM SEÇKİNER Yarının Gıda Sistemlerinin Bütöncöl Etik Su Yönetişimi Aracılığıyla Tasarlanması

24 October 2025 – Friday

FIFTH SESSION

Prof. Dr. Tefik AKSOY CONFERENCE HALL
Session Chair: Mustafa ERKAN

PORTAKAL AMPHI
Session Chair: Erdem AK

09:00 09:20	Kazuhiko OTA (On line) (Japan) FoodTech Trends and Related Ethical, Legal, and Social Issues (ELSI)	09:00 09:15	Berker ÇİFTÇİ From Seed to Table: Sharing Experiences on the Preservation of Local Wheat Seeds, Their Production Using Agroecological Methods, and Gastronomic Transformation
09:20 09:40	Liudmyla HANUSHCHAK-YEFIMENKO (Ukraine) Sustainable Development of a University Ecosystem	09:15 09:30	Salih KAVAK, Ali Umut TÜRKCAN Anatolia's Bread Heritage with New Archaeological Findings
09:40 10:00	Afat MAMMADOVA (On line) (Azerbaijan) Food Safety and Ethical Approaches in the Azerbaijani Food System: Realities and Perspectives	09:30 09:45	Tangör TAN Sustainable Wheat Production in the Context of the Climate Crisis: Strategies from Farm to Table
10:00 10:20	Rukie AGIC (North Macedonia) Agricultural Ethics in North Macedonia	09:45 10:00	Ayşe BİLSEV BAYKENT, Nafiz Can KUTLAY Wheat Circle Collective
		10:00 10:15	Erhan AKARÇAY The Story of Bread That Fills the Stomach

QUESTION ANSWER

10:30 10:45

COFFEE BREAK

SIXTH SESSION

Prof. Dr. Tefik AKSOY CONFERENCE HALL
Session Chair: NALAN GÖKOĞLU

PORTAKAL AMPHI
STUDENT SESSION
Session Chair: Buse YEGİN

10:45 11:05	Hijran YAVUZCAN YILDIZ Fish Welfare: Bridging Biological Realities and Ethical Frameworks Across Aquaculture and Fisheries	10:45 10:55	Ahmet Haktan ÖZBEY Akdeniz University, Faculty of Agriculture
11:05 11:25	Ercüment GENÇ, Ahmet GÜRLER, Pelin BAĞLAN, Doğukan KAYA Digital Technologies and Ethical Values in Aquaculture: A Sustainability Perspective	10:55 11:05	Ebrar Kardelen TOMAŞ Akdeniz University, Faculty of Fisheries
11:25 11:45	Bilgenur HARMANSA YILMAZ, Hijran YAVUZCAN YILDIZ Towards Ethical Fish Nutrition: With Emphasizing Intermittent Feeding in Aquaculture	11:05 11:15	Şirin SİNAK Akdeniz University, Department of Food Engineering, Faculty of Engineering
11:45 12:05	Ahmed Omar GADALLAH, Hijran YAVUZCAN YILDIZ Nutritional Strategies for Stress Mitigation in Aquaculture: The Role of Functional Feed Additives	11:15 11:25	Sude Zeynep KURTULMUŞ Akdeniz University, Department of Food Engineering, Faculty of Engineering

		11:25 11:35	Doğukan DURSUN Akdeniz University, Tourism Faculty
		11:35 11:45	Sıla ZERDALI Hacettepe University, Department of Food Engineering, Faculty of Engineering / Hacettepe University, Food Community
		11:45 11:55	Cennet DUMAN Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Veterinary Medicine
QUESTION ANSWER			
12:30 13:30	LUNCH - POSTER VIEWING		
SEVENTH SESSION			
Prof. Dr. Tefik AKSOY CONFERENCE HALL Session Chair: Orhan ÖZÇATALBAŞ		PORTAKAL AMPHI Session Chair: Handan AKÇAÖZ	
13:30 13:50	Yavuz TEKELİOĞLU Geographical Indications: Conceptual Framework, Practices in European Union and Türkiye	13:30 13:45	Elmira BORİBAY, Raushan AKNAZAROVA (Kazakhstan) Environmental Safety and Transition to Organic Agriculture in the North Kazakhstan Region
13:50 14:10	Birol ULUŞAN A Commercial Approach to Geographical Indications and Local Products	13:45 14:00	Nihan YENİLMEZ ARPA Ethical Dimensions of Nature Conservation in the Context of Protected Areas
14:10 14:30	Mehmet ZANBAK The Governance of Geographical Indications	14:00 14:15	Mustafa BEKMEZCİ, Erdem AK Family Farming in Türkiye and the Role of Cooperatives in Strengthening Family Farming
14:30 14:50	Cem KÖSEMECİ Control of Geographical Indications	14:15 14:30	Emre ŞİMSEK, Zeynep İSPİR The Role of Food Cooperatives in Building Solidarity For Global Justice
14:50 15:10	Selim ÇAĞATAY Geographical Indications as a Tool for Rural Development"	14:30 14:45	Duygu AVCI ÖKSÜZ, Mücahit PAKSOY Analysis of Women in Agricultural Cooperatives in Terms of Cooperative- Partner Relations: Case of Kahramanmaraş Province
		14:45- 15:00	Burçin ÇOKUYSAL Ethical Problem Areas of Moral Breakdown in Industrial Food Chains and Ecological Responsibility
QUESTION ANSWER			
15:25 15:35	COFFEE BREAK		
EIGHTH SESSION			
Prof. Dr. Tefik AKSOY CONFERENCE HALL Session Chair: Cemal TALUĞ		PORTAKAL AMPHI Session Chair: M. Kemal USLU	
15:35 15:55	Zafer YENAL The Right to Clean and Fair Food: Current Debates	15:35 15:50	Dilek OLCAY, Serap ULUSAM SEÇKİNER Designing Tomorrow's Food Systems Through Integrative Ethical Water Governance

Kuzey Kazakistan Bölgesi'nde Ekolojik Güvenlik ve Organik Tarıma Geçiş

Elmira BORIBAY¹, Raushan AKNAZAROVA²

Özet

Kazakistan'da organik üretimin gelişimi, aktif oluşum aşamasında bulunmaktadır. Günümüzde uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış yaklaşık 30 üretici faaliyet göstermekte olup, bunların kullanımında organik üretime tahsis edilen 300 bin hektardan fazla arazi mevcuttur.

Kuzey Kazakistan Bölgesi, ülkenin önemli tarımsal bölgelerinden biridir ve ulusal tarımsal üretimde kayda değer bir paya sahiptir. Bu bölgede organik tarıma geçiş, hem ekolojik güvenliğin sağlanması hem de bölgenin sürdürülebilir kalkınmasının teminat altına alınması açısından stratejik bir adımdır. Geleneksel tarıma kıyasla organik tarım, çevreye yönelik olumsuz etkilerin en aza indirilmesine, doğal kaynakların korunmasına ve ekolojik açıdan temiz ürünlerin üretilmesine odaklanmaktadır.

Günümüzde Kazakistan'da yaklaşık 220 bin hektar organik alan sertifikalandırılmış durumdadır. Küresel piyasalar, ekolojik açıdan temiz ürünlere yönelik istikrarlı bir talep göstermekte olup, bu durum organik pazarın Kazakistan açısından potansiyel olarak cazip bir alan olmasını sağlamaktadır. Organik ürün tüketiminde yalnızca ABD'nin ardından gelen Avrupa Birliği, Kazakistan'ın olası organik ürün ihracatı için kilit hedef pazarlardan birini oluşturmaktadır.

Kazakistan, organik keten ihracatında Avrupa'da halihazırda lider konumda bulunmaktadır. Kuzey Kazakistan Bölgesi'nin Mamlyut ilçesi ise 131 bin hektarlık ekim alanıyla, bunun önemli bir kısmını organik üretime tahsis ederek, bu alandaki stratejik merkezlerden biri haline gelmektedir.

Kuzey Kazakistan Bölgesi'nde ekolojik açıdan temiz ve sertifikalı ürünler üretilmektedir. Bölgede faaliyet gösteren çeşitli tarımsal oluşumlar organik tarım yapmakta ve elde edilen ürünleri yurt dışına ihraç etmektedir. Özellikle Yeşil, Mamlyut ve M. Jumabayeva ilçeleri, organik tarımla aktif olarak uğraşan başlıca bölgeler arasında yer almaktadır.

Organik tarım, yalnızca ekosistemler üzerindeki baskıyı azaltmakla kalmayıp, aynı zamanda geleneksel yöntemlerle karşılaştırılabilir düzeyde verimlilik de sağlayabilmektedir. Bununla birlikte, çok daha az yenilenemez kaynak kullanarak ve sera gazı emisyonlarını %40 oranında azaltarak sürdürülebilir bir üretim modeli sunmaktadır.

Kuzey Kazakistan Bölgesi'nde ekolojik güvenliğin sağlanması ve organik tarıma geçişin temel boyutları şunlardır:

¹ Narxoz Üniversitesi, Almatı, Kazakistan, elmira.boribay@narxoz.kz

² Kazak Ulusal Tarım Araştırma Üniversitesi, Almatı, Kazakistan, raushaknazar55@mail.ru

- Kimyasal gübre ve pestisit kullanımının azaltılması;
- Toprak verimliliğinin korunması;
- Biyoçeşitliliğin muhafaza edilmesi;
- Ürün kalitesinin artırılması.

Bu çalışmada, Kuzey Kazakistan Bölgesi tarım sektöründe organik tarıma geçişin öncelikli yönelimleri ile temiz üretimin ekolojik boyutları analiz edilmekte ve bu süreç, bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik stratejik yönelimlerin belirlenmesine katkı sağlamaktadır.

Finansman: Araştırma, IRN BR24993222 “Sürdürülebilir kalkınma bağlamında Kuzey Kazakistan bölgesi topraklarının doğal ve ekonomik kalkınması için bir karar destek sisteminin oluşturulması” adlı bilimsel ve teknik programının uygulanması çerçevesinde yürütülmüştür, Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Yükseköğretim Bakanlığı Bilim Komitesi tarafından program hedefli finansman çerçevesinde finanse edilmektedir.

Environmental Safety and Transition to Organic Agriculture in the North Kazakhstan Region

Elmira BORIBAY¹, Raushan AKNAZAROVA²

Abstract

The organic production development in Kazakhstan is in an active stage of formation. Currently, there are about 30 producers certified according to international standards, which account for more than 300 thousand hectares of land developed for the production of organic products.

The North Kazakhstan region is a large agricultural region of Kazakhstan. It occupies a significant share in the country's agricultural production. The transition to organic agriculture in the North Kazakhstan region is an important step to ensure environmental safety and sustainable development of the region. Organic agriculture is aimed at minimizing the negative impact on the environment, preserving natural resources and producing environmentally friendly products.

To date, about 220 thousand hectares of organic land have been certified in Kazakhstan. Global markets demonstrate a steady demand for environmentally friendly products, which makes this market potentially attractive to Kazakhstan. The European Union, second only to the United States in terms of organic products consumption, is one of the key target markets for potential supplies of organic products.

Kazakhstan already holds a leading position in the supply of organic flax to Europe, and the Mamlyut district of the North Kazakhstan region with its 131 thousand hectares of acreage, part of which is used for the production of organic products, is becoming an important center of this area. There are several agricultural companies operating in the region that are engaged in organic agriculture and export the resulting products abroad. Basically, three districts of the region: Yesil, Mamlyut and M. Zhumabayev district are engaged in organic agriculture.

Organic farming can not only reduce pressure on ecosystems, but also produce yields comparable to traditional methods, while using significantly fewer non-renewable resources and reducing greenhouse gas emissions by 40%.

The main aspects of environmental safety and the transition to organic agriculture in the North Kazakhstan region are:

- reducing the use of chemical fertilizers and pesticides;
- preservation of soil fertility;
- conservation of biodiversity;

.....

¹ Narxoz University, Almaty, Kazakhstan, elmira.boribay@narxoz.kz

² Kazakh National Agricultural Research University, Almaty, Kazakhstan, raushaknazar55@mail.ru

- product quality improvement, etc.

This paper examines the priority directions of the transition to organic agriculture and the environmental aspects of clean production in the agricultural sector of the North Kazakhstan region. The transition to organic agriculture ensures the ecological safety and economic stability of the region.

Funding: The research was carried out within the framework of the implementation of the scientific and technical program IRN BR24993222 “Creation of a decision support system for the natural and economic development of the territory of the North Kazakhstan region in the context of sustainable development”, funded by the Scientific Committee of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan within the framework of program targeted funding.